

Belevenissen van een aquariaan

Martin Byttebier, Aquatropica Kortrijk

Mijn eerste pasjes in de wonderlijke wereld van de aquaristiek heb ik gezet in november 1984. Ik had toen via via een tweedehandsbak op de kop getikt. Van in het begin werd het me duidelijk dat een aquarium houden toch niet zo simpel is als het lijkt. Sommige planten deden het absoluut niet, vissen gingen dood, algen, etc.

Het vissenbestand was een allegaartje, koraalplaties, 3 *Botia macracanthus*, een ruitenkuiser (*Pterygoplichthys multiradiatus*), roodkopzalmpjes, *Barbus tetrazona*, *Loricaria parva* en een paar *Acanthopthalmus kuhlii*. *

Van de originele bezetting blijven op het moment van schrijven (30/12/12) nog twee clownbotia's over. Met ander woorden die clownbotia's hebben al de gezegende leeftijd van 28 jaar.

Het plantenbestand was eveneens een mengelmoes. Wist ik veel dat sommige planten veel licht nodig hadden of dat ze zacht water vereisten, enz. De enige die er beter bij werd was de plaatselijke verkoper.

In die dagen had ik absoluut geen weet van dingen zoals pH, KH, GH, licht, CO₂, enz. Gaandeweg kocht ik me verschillende boeken en werd het me duidelijk dat ik rekening

Pangio kuhlii (syn. *Acanthopthalmus kuhlii*)

moest houden met de vereisten die planten en vissen stellen aan de waterkwaliteit. Echt gedreven in die materie was ik niet, maar een en ander ging toch beter met een beetje basisprincipes.

Een jaar ging voorbij zonder dat ik echt noemenswaardige problemen kende. De bak kon men niet echt een schoonheid noemen, een niet-kenner zou zeggen dat het een mooie bak was, maar toch ...

In die tijd was ik ook nog zo'n beetje een zwerver. Ieder paar jaar verhuisde ik. Het was altijd een heel gedoe om die vissen te vangen en een tijdelijk onder-

Pterygoplichthys multiradiatus. Wordt tot 50 cm groot, is dus zeker geen vis voor een plantenbak.

komen te geven bij het opzetten van de bak. Ik herinner me nog dat tijdens een van die verhuizingen de vissen een tijdelijk onderkomen kregen in het bad. Ondertussen zijn we al in 1986 beland. Toen mijn vrouw en ik in Kortrijk rondliepen (ik dacht tij-

dens de meifeesten) werd onze aandacht getrokken door affiches voor een aquariumtentoonstelling in de meisjesschool 'Bijstand'. Wij dus daar naar toe en verdorie, dat was toch andere koek dat ik daar te zien kreeg. Wat me nog meer verbaasde was dat die tentoonstelling georganiseerd was door een Kortrijkse aquariumclub, Aquatropica Kortrijk. Een club voor aquariumliefhebbers bestond dat? Blijkbaar wel dus.

Ik had zo mijn vooroordelen over clubs, mij leek dit toen een beetje elitair. Na een gesprek echter met de mensen die de kassa bevolkten bleek dat er niets elitairs aan vasthing. Integendeel zelfs, het bleken gewone mensen te zijn, die een grote passie hadden voor alles wat met de aquaristiek te maken had. Ik heb me dan maar meteen lid gemaakt. Ik vernam ook dat de leden maandelijks bijeenkwamen in de Klokke.

Ik herinner me nog steeds de eerste bijeenkomst die ik bijwoonde. Na de voordracht was er een tombola voorzien. Ik had me enkele lotjes gekocht en tijdens de trekking mocht ik tot viermaal toe een prijs ophalen. Dit tot groot jolijt van de aanwezigen. Kortom, het was me daar een plezierige boel. Er was natuurlijk ook plaats voor meer ernstige dingen. Zo kwam ik tijdens die bijeenkomsten alles te weten over pH, invloed van het licht op de planten, hardheid van het water, enz.

Bizar genoeg, hoe meer ik te weten kwam hoe meer mijn bak achteruit ging. In feite had het daar wel niets mee te maken. Ik had namelijk ondertussen een tweede hobby, motorracen. Tijdens de zomermaanden was ik dan ook bijna wekelijks drie dagen van huis. Als ik dan thuis was, moest ik werken. Het gevolg laat zich raden: de bak ging achteruit en was niet meer om aan te zien. En toch hield ik de bak, vooral omdat ik het niet over mijn hart kon krijgen de clownbotia's weg te doen.

Nu en dan deed ik wel een poging om de bak terug een beetje toonbaar te maken, maar de tijd ontbrak me gewoon. Op het laatst zwommen er nog drie clownbotia's rond tussen javavaren en blauwalg. En zo bleef ik maar aanmodderen totdat ik foto's zag van de bakken van

Een van mijn oude knarren.

enkele clubleden. Door die foto's kwam ik tot het besef dat het zo niet verder kon. Ondertussen was ik ook al gebombardeerd tot redacteur van Aquatropica. In die hoedanigheid plaatste ik bijna maandelijks een of ander artikel over het houden van een aquarium. In feite zou mijn bak dus een toonbeeld moeten zijn voor de rest. Enfin, gelukkig hebben niet veel mensen mijn algenbak gezien; zij die hem wel gezien hebben, waren zo beleefd om er over te zwijgen.

Ergens in 2010 heb ik dan definitief beslist een compleet nieuwe bak op te zetten. De oude bak vloog de deur uit en bij een van onze sponsors kocht ik me een Juwel 1,5-meterbak en de nodige dingen om een bak te starten. Ondertussen was ik ook te rade gegaan bij dé plantenspecialist van Aquatropica Ludwig von Pamel (fictieve naam, de persoon in kwestie wil liever niet in de schijnwerpers staan). Met zo veel goede raad en een eigen bagage van meer dan 25 jaar aquarium houden kon het niet meer mis gaan ... dacht ik toch.

Die bagage bleek slechts een opmaakkoffertje te zijn en die goede raad was wel goed, maar je moet die dan wel minutieus opvolgen natuurlijk.

Op aanraden van Ludwig had ik Dennerle DeponitMix Professional voedingsbodem gekocht. Gezien mijn bak toch zo'n 350 liter water bevat, had ik een grote pot van 9,6 kg gekocht. Tijdens het opzetten van de bak vond ik dat die 9,6 kg toch wat magertjes uitviel, ik had tenslotte maar een dun laagje (mijns inziens toch). Aangezien ik toch terug naar de winkel moest omdat ik me verkeken had op het benodigde grint, kocht ik me nog zo'n pot. Van die tweede pot gebruikte ik oorspronkelijk de helft, maar ja, daar sta je dan met een halve pot ongebruikt materiaal (die toch behoorlijk veel geld gekost

heeft). Na enige twijfel kieperde ik dan maar het overschot ook in de bak. Kan maar ten goede komen van de planten, dacht ik toch, wat achteraf fout bleek te zijn.

De Juwelbak kwam ook met een binnenfilter. Tegenover zo'n type filter sta ik zeer sceptisch. Volgens de verkoper is dit echter een uitstekende filter. Daar die filter vastgelijmd was aan de binnenkant van de bak besloot ik dan maar die te gebruiken. Achteraf bleek dit dan toch niet zo'n goed idee.

In het begin verliep alles redelijk naar wens. De bak kreeg weliswaar een opstoot van draadalg te verwerken, maar dat was maar van tijdelijke aard. Eenmaal de bak ietwat gerijpt was, verdwenen die algen.

Maar dan - wat het was weet ik tot op vandaag nog steeds niet - kregen de traaggroeiende planten last van een soort alg (?). Op de bladeren groeiden op hydra's gelijkende draden. Je kon ze vrij gemakkelijk van de bladeren verwijderen door de bladeren door de vingers te laten glijden. Aanvankelijk kon ik

de plaag beperken tot die ene soort plant, maar na een paar weken kregen er meer en meer planten last van. Met andere woorden, het liep behoorlijk uit de hand. Ten einde raad heb ik dan

Inpaichthys kerri, één van de huidige bewoners.

maar alle planten eruit gegooid en twee derde van het water ververs. Gelukkig had Ludwig een goed groeiende plantenbak, zodat hij me kon voorzien van prachtige planten; anders had ik mijn geldbeugel moeten leegplunderen. Ongelooflijk hoe diep je in de beugel moet tasten, als je planten aankoopt.

Enfin, vers water, nieuwe planten, het kon (weer) niet mis gaan. Mis poes. Na een paar weken kreeg ik last van een groene laag op het wateroppervlak (heel waarschijnlijk blauwalg), die ik maar niet weg kreeg. Iedere week het wateroppervlak grondig afhevelen bracht soelaas voor één dag, maar daarna waren ze daar weer. Moeder de vrouw begon al grondig te grollen, ze was tenslotte al een hoop geld kwijt aan, ja waaraan?

En zo bleef ik maar verder sukkelen totdat ik vorig jaar op verlof ging. Twee weken voor mijn vertrek had ik voor de derde maal alle planten eruit gehaald en alles grondig gekuist. De avond voor ik vertrok, zag de bak, in mijn ogen althans, er vrij goed uit. Er waren geen algen te bespeuren. Na instructies gegeven te hebben aan mijn zoon over het voederen van de vissen vertrok ik met een gerust gemoed op reis.

Toen ik na twee weken verlof de voordeur van mijn huis opendeed, zag ik direct dat de bak grondig om zeep was. Verdorie, blauwalgen in alle hoeken en kanten en mijn zoon was zich natuurlijk van geen kwaad bewust. Hij had alles strikt opgevolgd wat ik hem had opgedragen (maar ook niet meer dan dat). Ik kan me voorstellen dat hij op bepaalde dagen zal gedacht hebben, morgen ben ik toch niet thuis (als de kat van huis is, ...) ik zal de vissen deze avond maar een dubbele portie eten geven.

Enfin, gedane zaken nemen geen keer. 's Anderendaags probeerde ik alle blauwalgen af te hevelen, terwijl ik een groot deel van het water ververste. Een dag bleef dit goed, daarna kwamen de blauwalgen in groten getale terug. Om het verhaal kort te maken, gedurende een paar maanden heb ik mijn complete trukendoos opengetrokken om de situatie recht te zetten, Veelvuldig water verversen, kuisen filter, toevoeging van waterstofperoxide, niets hielp echter. De blauwalgen bleven maar terugkomen. Eén trucje bleef nog over, een grote waterwissel (70 percent) gevolgd door een totale verduistering van de bak gedurende 6-7 dagen met aansluitend weer een waterverversing (90 percent). Dit schijnt zeer effectief te zijn. Zo'n drastische methode zag ik evenwel niet meteen zitten.

In plaats van de verduisteringsmethode toe te passen heb ik, in samenspraak met Ludwig, besloten weer eens compleet opnieuw te beginnen. Ik had immers nog vijf dagen verlof over, ik had dus wel tijd zat.

De meeste tijd kroop in het leegmaken van de bak, gevolgd door het grondig kuisen en ontsmetten. Het uitvissen van de bewoners was eveneens een hele karwei. De oude knarren van clownbotia's waren verduiveld nog vlug voor hun leeftijd of ik was te traag met mijn net.

Nu de bak toch leeg was, heb ik van de gelegenheid gebruik gemaakt om die binnenfilter te verwijderen. Dat ding vroeg veel te veel onderhoud en deed volgens mij zijn werk helemaal niet goed. Bij het verwijderen ervan heb ik waarschijnlijk de hoofdoorzaak van het opkomen van de blauwalgen ontdekt.

Helemaal onderaan de filter, zeer moeilijk bereikbaar als de filter in de bak hangt, vond ik een smurrie die volgens mij aan de basis lag voor die opstoot van blauwalgen. De binnenfilter heb ik vervangen door een tweedehands Eheim-buitenfilter (dank u wel Freddy).

Ludwig was bereid een dagje naar Deerlijk te komen om de bodemgrond te maken en de bak te beplanten. Tjonge, wat die allemaal deed leek meer op

labogedoe, productje hier, productje daar. Wat me meteen opviel was dat hij in plaats van een hele pot DeponitMixt enkel de helft ervan gebruikte en dat hij nogal kwistig omsprong met klei en Bacterial.

Dit alles gebeurde in oktober vorig jaar, ondertussen zijn we enkele maanden verder en ik moet bekennen de bak er vrij mooi uitziet. Bijna geen algen, enkel een paar traag groeiende planten heeft wat last van puntalgen en ik moet toch vrij regelmatig snoeien. Kortom, ik heb na al die jaren eindelijk een plantenbak en geen algenbak, toch een hele vooruitgang mijn gedacht.

Het is nog steeds niet volgens de regels van het Hollands aquarium, maar over kleuren en smaken kan men niet discussiëren en voor mij oogt de bak mooi. En daarbij, door de redelijk grote clownbotia's die toch wat graag in de bodem woelen en daarbij wel nu en dan een plant uittrekken of hier en daar een plantenblad losrukken, is het niet echt mogelijk een zogenaamde Hollandse bak op te zetten.

Hopelijk kan ik dit nu zo houden.

Bedankt Ludwig voor de vele planten en het geduld dat je had met mij.

In die 28 jaar is de naamgeving van de vissen eveneens grondig veranderd.

Oude naam

Botia macracanthus

Barbus tetrazona

Loricaria parva

Acanthopthalmus kuhlii

Nieuwe naam

Chromobotia macracanthus (Bleeker 1852)

Systemus tetrazona (Bleeker 1855)

Rineloricaria parva (Boulenger 1895)

Pangio kuhlii (Valenciennes 1846)

AQUARIANEN GENT

ORGANISEERT

B.B.A.T.

BONDSIDAG 2013

Datum: 25 mei 2013

Plaats: UG (Universiteit Gent) - K.L. Ledeganckstraat 35, 9000Gent
Ingang via Plantentuin Universiteit Gent

Programma:

- 9u00: Ontvangst deelnemers
- 9u30: Verwelkoming door de Voorzitter & toespraken Eregenodigden
- 10u00: Academische zitting
- 11u15: Pauze
- 11u30: Voordracht door dhr. Frans Witte of dhr. Jacco van Rijssel
"Revolutie in het Victoriameer".
- 13u15: Broodjesmaaltijd
- 14u00: Voordracht door dhr. Willaert over "Amfibieën"
- 15u15: Voorstelling Aquariana 2013
- 15u45: Pauze
- 16u00: Deelnemers: rondleiding in de Plantentuin
of rondleiding in het Museum van Dierkunde
of Exclusieve natuurfilm
- 17u30: Stand-up comedy door dhr. Wilfried Vander Elst & Co
- 19u00: Aperitief + avondmaal
- 21u00: T-Dansant

Alternatief programma:

- 11u30: Rondleiding in het Museum van Dierkunde & Plantentuin
- 13u15: Broodjesmaaltijd
- 14u00: Wandeling (met gids) in het 'Miljoenenkwartier' van Gent
- 15u45: Pauze
- 16u00: Wandeling (met gids) in het Citadelpark of Exclusieve natuurfilm

Aandacht: Deelnemers aan het alternatief programma, nemen buiten de voordrachten, deel aan de rest van het programma.

Prijs: €35,00.

Inschrijven: kan tot 05 mei 2013, enkel geldig na het ontcangen van de betaling.

Het inschrijvingsformulier is te vinden op de site www.aquariana.be

Bankrekening: Be 02 2900 3421 3840 Vzw Aquarianen Gent

Universiteit Gent
Plantentuin

© Baetem 1999